

WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY. KLASA 8

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań edukacyjnych na ocenę dopuszczającą.

Temat w podręczniku	Wymagania na ocenę				
	dopuszczającą	dostateczną	dobrą	bardzo dobrą	celującą
	Uczeń:				
Dział 1. Druga wojna światowa					
1. Przypomnienie wiadomości z klasy siódmej	<ul style="list-style-type: none"> – podaje główne cechy rewolucji przemysłowej, – wymienia kraje o systemie totalitarnym, istniejące po I wojnie światowej oraz ich liderów politycznych, 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje zjawiska historyczne, które zaszły na przełomie wieków XIX i XX, – wymienia nowe nurty polityczno–społeczne powstałe w XIX w., – wyjaśnia termin <i>rewolucja przemysłowa</i>, – wymienia skutki I wojny światowej i kryzysu demokracji w okresie międzywojennym, 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje główne nurty polityczne powstałe w XIX w., – porównuje systemy totalitarne z autorytaryzmem w II Rzeczypospolitej, – określa, jakie przemiany społeczne, techniczne oraz cywilizacyjne wywołała I wojna światowa, 	<ul style="list-style-type: none"> – dokonuje bilansu polityki Polski międzywojennej, – analizuje skutki I wojny światowej i kryzysu demokracji w okresie międzywojennym, – określa sytuację Polski w przededniu wybuchu II wojny światowej, 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia założenia polityki Hitlera i Stalina, – określa zagrożenia, jakie rodziły dla bezpieczeństwa międzynarodowego,
2. Wojna obronna Polski w 1939 roku	<ul style="list-style-type: none"> – podaje daty ataku III Rzeszy i ZSRS na Polskę, – wymienia najważniejsze wydarzenia wojny obronnej, 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje i omawia etapy wojny obronnej Rzeczypospolitej, – zna pojęcia: <i>wojna totalna</i>, <i>Blitzkrieg</i>, <i>kampania wrześniowa</i>, – podaje przykłady bohaterstwa Polaków, – podaje przyczyny klęski Polski w 1939 r., 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje położenie międzynarodowe Polski w przededniu wybuchu II wojny światowej, – wskazuje na mapie pozycje stron walczących i miejsca ważniejszych bitew, – omawia przykłady bohaterstwa Polaków, – określa skalę strat państwa polskiego poniesionych w wyniku działań wojennych, – omawia przyczyny klęski Polski w 1939 r., 	<ul style="list-style-type: none"> – dokonuje analizy materiału źródłowego w postaci relacji świadków, dokumentów i fotografii, – ocenia sytuację społeczeństwa polskiego w czasie najazdu zbrojnego, – wymienia najważniejszych dowódców uczestniczących w kampanii wrześniowej po stronie polskiej, 	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia postawę sojuszników Polski w sytuacji agresji na państwo polskie, – prezentuje postawy bohaterów polskiego września 1939 r., – opisuje miejsca pamięci związane z wojną obronną Polski,
3. Na froncie europejskim (1939–1941)	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia najważniejsze wydarzenia kampanii wojennej na zachodzie Europy w latach 1939–1941, 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia oraz sytuuje w czasie wydarzenia II wojny światowej na froncie zachodnim w latach 1939–1941, – wyjaśnia, co w kontekście II wojny światowej oznacza pojęcie <i>alianci</i>, – przedstawia wydarzenia bitwy o Anglię, – zna wkład polskich lotników w tę kampanię, 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia przyczyny ataku III Rzeszy na Danię i Norwegię, – rozumie, jakie znaczenie dla dalszych losów wojny miało odparcie ataku niemieckiego przez Wielką Brytanię w 1940 r., – opisuje wydarzenia związane z atakiem ZSRS na Finlandię i kraje bałtyckie, 	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia postawy postaci, które miały decydujące znaczenie dla przebiegu II wojny światowej w omawianym okresie, takich jak: marszałek Philippe Pétain, gen. Charles de Gaulle i premier Winston Churchill, 	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia postawy przywódców alianckich, którzy zdecydowali się stawić czynny opór wojskom państw Osi, – określa znaczenie rozwoju kryptologii i złamania kodu Enigmy dla powodzenia działań zbrojnych w czasie wojny,

Temat w podręczniku	Wymagania na ocenę				
	dopuszczającą	dostateczną	dobrą	bardzo dobrą	celującą
	Uczeń:				
		<ul style="list-style-type: none"> – analizuje mapę, wskazując podboje państw Osi, – zna imiona i nazwiska oraz funkcje kluczowych postaci decydujących o polityce państw w czasie II wojny światowej, 		<ul style="list-style-type: none"> – ocenia sytuację państw zachodnich oraz przebywającej w nich ludności żydowskiej i romskiej po napaści niemieckiej, – tłumaczy znaczenie zastosowania przez Niemców <i>Blitzkriegu</i> dla przebiegu działań zbrojnych w pierwszych latach wojny, 	<ul style="list-style-type: none"> – docenia wkład polskich naukowców w prace nad szyfrem Enigmy,
4. Agresja Niemiec na ZSRS	<ul style="list-style-type: none"> – zna datę 22 czerwca 1941 r., – sytuuje w czasie i w przestrzeni wydarzenia kampanii III Rzeszy przeciwko ZSRS, – podaje miejsca najważniejszych bitew kampanii, 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia przyczyny i konsekwencje agresji Niemiec na ZSRS, – omawia plan Barbarossa i przebieg działań wojennych na froncie wschodnim, 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje relacje niemiecko–sowieckie przed 1941 r., – analizuje przebieg działań wojennych na podstawie mapy, – wyjaśnia przyczyny klęski Niemiec na froncie wschodnim, – rozumie, jakie znaczenie dla przebiegu wojny miały zwycięstwa Armii Czerwonej w bitwach o Stalingrad i o Kursk, 	<ul style="list-style-type: none"> – dostrzega znaczenie pomocy aliantów zachodnich udzielonej ZSRS w kampanii wojennej, – określa warunki – geograficzne, militarne i polityczne – w jakich toczyły się walki na froncie, 	<ul style="list-style-type: none"> – określa czynniki mające wpływ na zmiany sytuacji walczących stron: militarne i polityczne,
5. Okupacja, kolaboracja i opór	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia politykę III Rzeszy względem okupowanych ziem i postawy ludzi dotkniętych okupacją, – wyjaśnia pojęcia: <i>Generalne Gubernatorstwo</i>, <i>Generalny Plan Wschodni</i>, <i>Holokaust</i>, <i>ruch oporu</i>, 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, czym były niemieckie obozy koncentracyjne, – określa postawy wobec Holokaustu, – omawia zjawiska kolaboracji i oporu wobec okupanta, 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje zjawiska kolaboracji i oporu wobec okupanta, – podaje przykłady takich działań, – podaje przykłady ratowania Żydów przed eksterminacją, – omawia stosowane przez Niemców metody eksploatacji podbitych terenów, 	<ul style="list-style-type: none"> – dostrzega różnice i charakteryzuje działania władz niemieckich na poszczególnych obszarach Europy, – wiąże zjawisko dyskryminacji etnicznej Słowian oraz eksterminacji Żydów i Romów z ideologią rasizmu narodowościowego, głoszonego przez nazistów, 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia zasługi osób odznaczonych medalem „Sprawiedliwy wśród Narodów Świata”,
6. Wojna poza Europą	<ul style="list-style-type: none"> – zna najważniejsze miejsca działań wojennych poza Europą, – wymienia członków koalicji antyhitlerowskiej i państwa Osi, 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje najważniejsze wydarzenia związane z przebiegiem działań wojennych w Afryce, na Bliskim Wschodzie, Dalekim Wschodzie i na Pacyfiku, – zna okoliczności inwazji japońskiej na Pacyfiku, – omawia przebieg działań 	<ul style="list-style-type: none"> – odnajduje na mapie miejsca bitew i określa zasięg działań wojennych, wskazując szlaki przemarszu wojsk, – przedstawia kluczowe dla omawianych wydarzeń postacie, – zna najważniejsze założenia <i>Karty atlantyckiej</i>, 	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia decyzje Wielkiej Trójki na konferencji w Teheranie, – charakteryzuje zmiany w sposobie prowadzenia wojny: działania militarne z powietrza i na morzu, – omawia fragment tekstu <i>Karty atlantyckiej</i>, 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia motywy, jakimi kierowali się politycy Wielkiej Trójki, podejmując decyzje w ramach rozmów w Teheranie, – dostrzega znaczenie rozwoju techniki wojennej dla przebiegu działań zbrojnych,

		<ul style="list-style-type: none"> –wymienia postanowienia konferencji Wielkiej Trójki w Teheranie, 	<ul style="list-style-type: none"> –rozumie, jakie znaczenie dla przebiegu działań zbrojnych miało przystąpienie USA do II wojny światowej po stronie aliantów, 		<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje najbardziej charakterystyczne dla tego okresu środki rażenia i urządzenia techniczne użyte w czasie wojny, takie jak: samoloty, lotniskowce, czołgi, pierwsze pociski rakietowe, radar,
7. Zwycięstwo aliantów	<ul style="list-style-type: none"> –wymienia najważniejsze działania wojsk alianckich, które przyczyniły się do ich zwycięstwa, –zna skład koalicji antyhitlerowskiej, –zna daty kapitulacji III Rzeszy i Japonii, 	<ul style="list-style-type: none"> –przedstawia kluczowe wydarzenia kampanii wojennej aliantów w Europie i na Pacyfiku w omawianym okresie, –zna imiona i nazwiska kluczowych postaci, związanych z wydarzeniami kontrofensywy alianckiej, –omawia przebieg działań wojennych we Włoszech w latach 1943–1944, –przedstawia przebieg ofensywy Armii Czerwonej i doprowadzenie do klęski Niemiec w latach 1944–1945, –wymienia postanowienia Wielkiej Trójki podjęte na konferencji w Jałcie, –zna wydarzenia i okoliczności związane ze zrzuceniem bomb atomowych na Hiroszimę oraz Nagasaki, 	<ul style="list-style-type: none"> –wiąże sukces aliantów we Włoszech z wkładem II Korpusu Polskiego w zdobycie Monte Cassino, –opisuje przebieg operacji <i>Overlord</i> w oparciu o materiały źródłowe, –analizuje przebieg ofensywy Armii Czerwonej i doprowadzenie do klęski Niemiec w latach 1944–1945, –przedstawia okoliczności związane z użyciem bomby atomowej przez Amerykanów, –potrafi określić zasięg działań wojennych w omawianym okresie, 	<ul style="list-style-type: none"> –ocenia znaczenie utworzenia przez aliantów drugiego frontu dla przebiegu wojny, –przedstawia okoliczności powstania bomby atomowej, przyczyny decyzji prezydenta Harry'ego Trumana o jej użyciu oraz konsekwencje tego wydarzenia, 	<ul style="list-style-type: none"> –docenia wkład wojsk polskich w zwycięstwa odniesione nad państwami Osi, –ocenia decyzje Wielkiej Trójki z perspektywy stron, których dotyczyły obrady w Jałcie,

Dział 2. W okupowanej Polsce

10. Noc okupacji	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie sytuację ludności polskiej, która znalazła się pod okupacją niemiecką i sowiecką, – podaje przykłady terroru władz okupacyjnych, 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje okupację hitlerowską i sowiecką na ziemiach polskich, – wymienia przykłady zbrodni niemieckich i sowieckich (Palmiry, Katyń, kaźń profesorów lwowskich, Zamajszczyzna), – analizuje mapę II Rzeczypospolitej pod kątem podziału ziem polskich po napaści w 1939 r., – przedstawia okoliczności zbrodni katyńskiej, 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia nazistowską politykę terroru (łapanki, obozy koncentracyjne, roboty przymusowe, wysiedlenia, germanizacja), – przedstawia okupacyjną codzienność Polaków w Generalnym Gubernatorstwie, na ziemiach włączonych do Rzeszy i na ziemiach wschodnich wcielonych do ZSRS, – konstruuje wypowiedź o sytuacji Polaków deportowanych w głąb ZSRS na podstawie tekstu źródłowego, – porównuje założenia polityki i metody represji stosowane przez Związek Sowiecki i III Rzeszę, 	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia skalę prześladowań na ziemiach polskich w czasie okupacji, – przedstawia losy ofiar terroru i zbrodni okupantów, operując terminami <i>akcja AB</i> i <i>Sonderaktion Krakau</i>, – określa postawy Polaków wobec okupacyjnej rzeczywistości, 	<ul style="list-style-type: none"> – podaje imiona i nazwiska konkretnych osób, które ginęły w wyniku prześladowań ludności, a zwłaszcza polskiej elity społecznej,
------------------	---	---	---	--	--

Temat w podręczniku	Wymagania na ocenę				
	dopuszczającą	dostateczną	dobrą	bardzo dobrą	celującą
	Uczeń:				
11. Wokół tragedii Żydów	<ul style="list-style-type: none"> – wie czym były getta żydowskie, – zna sytuację ludności żydowskiej na okupowanych ziemiach polskich, – rozumie znaczenie terminów <i>obozy koncentracyjne</i> i <i>obozy zagłady</i>, 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia politykę Niemiec wobec ludności żydowskiej, – przedstawia sytuację ludności żydowskiej w gettach, – wyjaśnia zagadnienie „ostatecznego rozwiązania kwestii żydowskiej”, – opisuje wydarzenia powstania w getcie warszawskim, 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje politykę nazistów wobec ludności żydowskiej, – zna przykłady bohaterstwa Polaków ratujących Żydów w czasie Holokaustu, – charakteryzuje postawy Polaków wobec Żydów, 	<ul style="list-style-type: none"> – rozpatruje kwestię postaw Polaków wobec eksterminacji Żydów z punktu widzenia sytuacji ludności polskiej, – ocenia sytuację Żydów oraz ich szanse na przetrwanie w obliczu Holokaustu, 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia biogramy i dokonania Zofii Kossak-Szczuckiej, Ireny Sendler, Matyldy Getter i Janusza Korczaka, – dostrzega i rozumie dążenia społeczności żydowskiej do upamiętnienia Holokaustu,
12–13. Rząd RP na emigracji i walka Polaków na frontach wojny	<ul style="list-style-type: none"> – potrafi powiedzieć, jaką rolę odgrywał polski rząd na emigracji, – zna przykładowe polskie formacje wojskowe, które walczyły u boku aliantów, – wie, kim był gen. Władysław Sikorski, 	<ul style="list-style-type: none"> – zna okoliczności powstania rządu polskiego na uchodźstwie, – podaje cele rządu RP na emigracji, – wymienia najważniejszych przedstawicieli rządu londyńskiego i określa ich funkcje, – wymienia polskie formacje wojskowe powstałe u boku aliantów, – zna postanowienia Wielkiej Trójki, dotyczące sprawy polskiej, podjęte na konferencji w Teheranie, 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje polityczną działalność rządu RP na uchodźstwie, – podaje skutki podpisania układu Sikorski-Majski, – charakteryzuje relacje rządu RP z ZSRS, – porównuje stanowisko rządu RP i rządu ZSRS w sprawie przyszłej granicy wschodniej Polski, – przedstawia polskie formacje wojskowe oraz ich wkład w walki po stronie aliantów, 	<ul style="list-style-type: none"> – dostrzega znaczenie utworzenia rządu RP na uchodźstwie dla zachowania ciągłości politycznej państwa polskiego, – przedstawia biogramy ważniejszych przedstawicieli władz emigracyjnych oraz dowódców polskich formacji wojskowych, – docenia wkład polskiego oręża w pokonanie nazistów, 	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia znaczenie śmierci gen. Władysława Sikorskiego dla losów sprawy polskiej na arenie międzynarodowej, – opisuje konkretne formacje wojskowe oraz ich wojenne losy w oparciu o relacje świadków i materiały źródłowe,
14–15. Walka i opór w okupowanym kraju	<ul style="list-style-type: none"> – wie, czym była Armia Krajowa, – wymienia nazwy innych polskich organizacji militarnych i cywilnych zaliczanych do PPP, – rozumie pojęcia <i>dywersja</i> i <i>sabotaż</i>, – potrafi podać przykład czynnego oporu Polaków w okupowanym kraju przeciwko terrorowi i polityce obcych władz, 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia formy oporu, podjęte przez Polaków wobec okupanta, – wiąże postacie (takie jak Stefan Rowecki „Grot” czy Jan Jankowski) z organizacjami, w których działały, – podaje przykłady oporu organizacji podziemia niepodległościowego wobec okupantów, – opisuje działalność partyzancką na ziemiach polskich, 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje polityczną i militarną działalność Polskiego Państwa Podziemnego, w tym formy oporu wobec okupantów, – przedstawia cele, zadania i zakres działalności organizacji PPP, – charakteryzuje podziemie komunistyczne, – wyjaśnia przyczyny i rozmiary konfliktu polsko-ukraińskiego (rzeź wołyńska) na Kresach Wschodnich, 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, jaką rolę w czasie wojny odgrywali cichociemni, – dostrzega różnice pomiędzy założeniami i celami PPP a założeniami i celami organizacji komunistycznych, – analizuje relacje świadka zbrodni wołyńskiej pod kątem rozmiarów mordu i sytuacji ludności polskiej, 	<ul style="list-style-type: none"> – potrafi przedstawić wybraną postać cichociemnego, – charakteryzuje polską twórczość artystyczną o wymowie antynazistowskiej na podstawie materiałów źródłowych,

16. Akcja Burza i powstanie warszawskie	<ul style="list-style-type: none"> – zna datę wybuchu powstania warszawskiego, – potrafi powiedzieć, jak wyglądały walki w mieście oraz kto przede wszystkim brał udział w powstaniu, 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia założenia akcji Burza, – wyjaśnia przyczyny i opisuje skutki wybuchu powstania warszawskiego, – przedstawia przebieg walk powstańczych na podstawie materiału źródłowego i mapy, 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje polityczną i militarną działalność Polskiego Państwa Podziemnego podczas akcji Burza, – omawia realizację tego planu, – wiąże okoliczności polityczno-militarne zaistniałe w 1944 r. z decyzją o wybuchu powstania, – ocenia postawę aliantów i Związku Sowieckiego wobec powstania, 	<ul style="list-style-type: none"> – określa sytuację powstańców w obliczu przeważających sił wroga oraz braku większego wsparcia z zewnątrz, – przedstawia ocenę powstania z różnych punktów widzenia, biorąc pod uwagę opinie historyków i uczestników wydarzeń, – ocenia postawę Niemców wobec cywilnej ludności miasta, 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje umundurowanie i uzbrojenie powstańców, – przedstawia życiorys powstańca, który był postacią wybitną lub wykazał się szczególnym bohaterstwem w walkach,
17. Początki władzy komunistycznej w Polsce	<ul style="list-style-type: none"> – wiąże przejście władzy przez komunistyczny rząd z obecnością Armii Czerwonej na terenie Polski, – wymienia instytucje komunistycznego aparatu terroru, – zna datę 22 lipca 1944 r., 	<ul style="list-style-type: none"> – zna okoliczności utworzenia Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego, – określa rolę PKWN w pierwszym okresie Polski lubelskiej, – porównuje struktury polskiego rządu na uchodźstwie z organami utworzonymi przez komunistów na ziemiach polskich, – określa skalę zniszczeń i strat, które Polska poniosła w wyniku II wojny światowej, 	<ul style="list-style-type: none"> – zna rzeczywiste cele polskich komunistów, – określa stosunek komunistów do podziemia niepodległościowego, – ocenia praworządność i legalność tych instytucji w związku z sytuacją międzynarodową w 1944 r., – na podstawie tekstu źródłowego wymienia przyczyny rozwiązania Armii Krajowej, 	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia sytuację polskiego rządu na uchodźstwie w 1944 r., – analizuje teksty źródłowe pod kątem celów i zadań, jakie stawiali sobie ich autorzy, – omawia skutki reformy rolnej, – charakteryzuje zmiany, jakie zaszły w wyniku strat wojennych: społeczne, materialne i terytorialne, na podstawie ikonograficznego i informacyjnego materiału źródłowego, 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia najważniejsze zmiany w strukturze społecznej w Polsce, jakie zaszły w wyniku następstw II wojny światowej i przejęcia władzy przez komunistów, – podaje konkretne przykłady osób należących do grup społecznych, które zostały zdziesiątkowane w wyniku tych wydarzeń,

Dział 3. Świat po II wojnie światowej

20. Krajobraz po wojnie	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia postanowienia podjęte na konferencji Wielkiej Trójki w Poczdamie, takie jak: 4xD, straty terytorialne Niemiec i sankcje nałożone na ten kraj, – zna przyczyny utworzenia ONZ i nazwy organizacji z nią związanych, 	<ul style="list-style-type: none"> – podaje imiona, nazwiska i sprawowaną funkcję czołowych postaci uczestniczących w konferencji w Poczdamie, – wymienia skutki II wojny światowej, – podaje przykłady zniszczeń wojennych, – przedstawia zagadnienie procesów norymberskich, – zna przyczyny powstania oraz cele Organizacji Narodów Zjednoczonych, – analizuje fragment tekstu <i>Powszechnej deklaracji praw człowieka</i>, 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje bezpośrednio skutki II wojny światowej, wyróżniając następstwa polityczne, społeczne, gospodarcze i kulturowe, z uwzględnieniem powstania Organizacji Narodów Zjednoczonych, – potrafi oszacować na podstawie danych liczbowych, zebranych w tabeli, straty w ludziach będące wynikiem długotrwałego konfliktu zbrojnego, 	<ul style="list-style-type: none"> – prezentuje instytucje ONZ, określając ich zadania, a także zakres kompetencji, – ocenia znaczenie powstania ONZ dla przyszłości Europy i świata, – porównuje zasady funkcjonowania ONZ i Ligi Narodów, – dostrzega wpływ mocarstw na politykę ONZ, 	<ul style="list-style-type: none"> – określa zakres kompetencji ONZ i organizacji z nią współpracujących, – podaje przykłady działań tych organizacji,
-------------------------	--	---	---	---	--

Temat w podręczniku	Wymagania na ocenę				
	dopuszczającą	dostateczną	dobrą	bardzo dobrą	celującą
	Uczeń:				
21–22. Zimna wojna	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie terminy <i>zimna wojna</i> i <i>wyścig zbrojeń</i>, – wymienia przykłady konfliktów zaliczanych do zimnowojennych, 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie państwa NATO i Układu Warszawskiego, – wymienia najważniejsze konflikty militarne doby zimnej wojny, – określa przyczyny oraz obszary rywalizacji pomiędzy USA i ZSRS, – podaje podstawowe informacje dotyczące najważniejszych konfliktów zimnej wojny, – rozumie termin <i>żelazna kurtyna</i>, 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia przyczyny i skutki rozpadu koalicji antyhitlerowskiej, – opisuje okoliczności powstania NRD i RFN, – charakteryzuje bloki polityczno-wojskowe: NATO i Układ Warszawski, – analizuje tekst przemówienia Winstona Churchilla z Fulton pod kątem oceny sytuacji politycznej w Europie, – określa założenia planu Marshalla i jego znaczenie dla gospodarczej odbudowy Europy, – umiejscawia na mapie konflikty doby zimnej wojny, 	<ul style="list-style-type: none"> – porównuje warunki polityczne i społeczne w ZSRS z sytuacją polityczną i społeczną w USA, – przedstawia genezę rozpoczynającego się wyścigu zbrojeń i rywalizacji o wpływy pomiędzy tymi mocarstwami, – opisuje wydarzenia związane z kryzysem berlińskim, – charakteryzuje rywalizację amerykańsko-sowiecką w różnych dziedzinach: podbój kosmosu, zbrojenia, walka o wpływy na świecie, 	<ul style="list-style-type: none"> – analizuje materiał źródłowy i ikonograficzny dotyczący propagandy komunistycznej i zachodniej, – przedstawia konsekwencje konfliktów zbrojnych w okresie zimnej wojny dla państw, na terenie których toczyły się walki, – podaje przykłady twórczości (literatury, filmu) poruszające tematykę zimnej wojny lub wojen toczonych w tym okresie,
23. Za żelazną kurtyną	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia państwa, które znalazły się w bloku wschodnim po II wojnie światowej, – podaje cechy gospodarki stalinowskiej, takie jak: nacjonalizacja, centralne planowanie czy kolektywizacja, 	<ul style="list-style-type: none"> – wiąże panującą w państwach satelickich porządek polityczny ze znajdowaniem się w strefie wpływów ZSRS, – określa cechy ustroju politycznego państw komunistycznych, – wyjaśnia pojęcia: <i>stalinizm</i>, <i>blok wschodni</i>, <i>odwilż</i>, <i>państwo satelickie</i>, <i>doktryna ograniczonej suwerenności</i>, – zna cele powstańców węgierskich z 1956 r., – wie, czym była praska wiosna, 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia sytuację w ZSRS i państwach jego strefy wpływów, – wie, jaką rolę odgrywała Rada Wzajemnej Pomocy Gospodarczej w umocnieniu dominacji ZSRS nad państwami satelickimi, – dostrzega związek przyczynowo-skutkowy pomiędzy wydarzeniami w ZSRS po śmierci Stalina a nastaniem odwilży, – określa, na czym polegało to zjawisko, – przedstawia wydarzenia powstania węgierskiego w 1956 r., – omawia wydarzenia praskiej wiosny w 1968 r., 	<ul style="list-style-type: none"> – dokonuje bilansu polityki Nikity Chruszczowa, biorąc pod uwagę takie zagadnienia, jak: krytyka kultu jednostki, złagodzenie represji społecznych i poprawa relacji z Zachodem, interwencja sowiecka na Węgrzech, – ocenia politykę ZSRS wobec krajów satelickich, 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na przejawy solidarności obywatelskiej między mieszkańcami demoludów, np. wiec poparcia dla Polaków w Budapeszcie, protesty przeciwko interwencji wojsk Układu Warszawskiego, samospalenie Ryszarda Siwca,
24. Rozpad systemu kolonialnego	<ul style="list-style-type: none"> – zna najważniejsze wydarzenia związane z dekolonizacją, – wie, kim byli Mahatma Gandhi i Nelson Mandela, 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia przebieg procesu dekolonizacji, uwzględniając jego przyczyny i skutki, 	<ul style="list-style-type: none"> – wiąże postępujący proces dekolonizacji z osłabieniem mocarstw kolonialnych po II wojnie światowej, 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia proces dekolonizacji Indochin, Holenderskich Indii Wschodnich i Malajów, 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia biografie Mahatmy Gandhiego i Nelsona Mandeli w związku z ich walką o równość społeczną i pokój,

		<ul style="list-style-type: none"> – sytuuje w czasie i w przestrzeni dekolonizację poszczególnych obszarów kolonialnych, – przedstawia proces przyczynowo-skutkowy zachodzący pomiędzy polityką państw kolonialnych, zmianą sytuacji międzynarodowej i dążeniami niepodległościowymi ludów Afryki. 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje przebieg działań zmierzających do odzyskania niepodległości przez Indie, – ocenia następstwa dekolonizacji, – charakteryzuje problemy państw postkolonialnych, takie jak: konflikty zbrojne, zacofanie i epidemie, 	<ul style="list-style-type: none"> – zna metody walki o niepodległość w koloniach, – dostrzega rozbieżności w poziomie życia, edukacji i zamożności pomiędzy dawnymi potęgami kolonialnymi a ich koloniami, 	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia konsekwencje dekolonizacji zarówno dla kolonii, jak i dla państw postkolonialnych z perspektywy ich późniejszej historii,
25. Konflikty na Bliskim Wschodzie	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia najważniejsze wydarzenia związane z powstaniem państwa Izrael i eskalacją konfliktu pomiędzy Żydami a narodami arabskimi, – rozumie pojęcia <i>terroryzm</i> i <i>rewolucja islamska</i>, – zna datę 11 września 2001 r., 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje przebieg ważniejszych konfliktów na Bliskim Wschodzie, – przedstawia okoliczności powstania państwa Izrael, – wyjaśnia przyczyny rewolucji islamskiej oraz ingerencji USA i ZSRS w politykę na Bliskim Wschodzie, – wymienia i opisuje sylwetki czołowych postaci związanych z polityką na Bliskim Wschodzie, 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje sytuację polityczną na obszarze Palestyny po II wojnie światowej, – omawia spór izraelsko-palestyński, – wymienia i opisuje wydarzenia związane z konfliktem izraelsko-arabskim (np. wojnę sześciodniową), – wiąże wydarzenia na Bliskim Wschodzie z rozwojem terroryzmu i fundamentalizmu na tym obszarze, 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje sytuację polityczną, terytorialną i etniczną Izraela w związku ze sporem z państwami arabskimi, – ocenia znaczenie wydarzeń w rejonie Bliskiego Wschodu oraz ich wpływ na politykę i gospodarkę na świecie, 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie polityczne, społeczne i religijne uwarunkowania na Bliskim Wschodzie, – prezentuje racje obydwu stron w konflikcie izraelsko-palestyńskim, – wnioskuje na tej podstawie o szansach na rozwiązanie tego sporu,
26. Chiny po II wojnie światowej i wojna w Korei	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia najważniejsze wydarzenia związane z rządami Mao Zedonga w Chinach, – zna przebieg wojny w Korei, 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia przemiany, które zaszły w Chinach i w Korei po II wojnie światowej, – przedstawia proces dojścia do władzy Mao Zedonga, – rozumie pojęcia: „<i>rewolucja kulturalna</i>”, „<i>wieki skok</i>” i <i>czerwona książeczka</i>, – opisuje sytuację w Chinach po śmierci Mao, – zna datę wojny w Korei, – omawia przebieg wojny w Korei, 	<ul style="list-style-type: none"> – wiąże przemiany polityczno-gospodarcze w Państwie Środka z wprowadzeniem komunizmu, – rozumie, jaki wpływ miała rywalizacja pomiędzy USA i ZSRS na wydarzenia na Dalekim Wschodzie, – określa na podstawie mapy zmiany terytorialne, jakie zaszły na tym obszarze, 	<ul style="list-style-type: none"> – porównuje ustrój polityczno-gospodarczy Chin z ustrojem innych państw komunistycznych (np. ZSRS), – wskazuje na konsekwencje polityki „wielkiego skoku” oraz „rewolucji kulturalnej” w Chińskiej Republice Ludowej, – wyciąga wnioski dotyczące sytuacji oraz konfliktu w Korei, 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje relacje ChRL z ZSRS i USA, – przedstawia kwestię zagarnięcia Tybetu przez Chiny, – zna postać Dalajlamy,
27. Ku zjednoczonej Europie	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia nazwy organizacji tworzących wspólnoty europejskie, – zna datę utworzenia Unii Europejskiej, – rozpoznaje symbole UE, 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia proces integracji europejskiej, – podaje przyczyny konsolidacji gospodarczej i politycznej państw europejskich po II wojnie światowej, – przedstawia główne etapy rozwoju Unii Europejskiej, – wymienia najważniejsze instytucje UE, 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia główne cele państw, które podjęły wysiłek integracyjny, – charakteryzuje stworzone przez nie międzynarodowe instytucje europejskie, – przedstawia założenia planu Schumana, – omawia proces integracji europejskiej z wykorzystaniem mapy, 	<ul style="list-style-type: none"> – zna biogramy ojców integracji europejskiej, – omawia symbolikę flagi i wymowę hymnu UE (<i>Ody do radości</i>), – omawia takie wydarzenia, jak: podpisanie traktatów w Rzymie, <i>Traktatu o Unii Europejskiej</i> oraz zawarcie układu w Schengen, – ocenia znaczenie integracji europejskiej, 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia struktury i zadania organów Unii Europejskiej oraz instytucji z nią współpracujących, – przedstawia sukcesy na polu integracji europejskiej, a także trudności w tej dziedzinie, – podaje przykłady działań instytucji europejskich,

Temat w podręczniku	Wymagania na ocenę				
	dopuszczającą	dostateczną	dobrą	bardzo dobrą	celującą
	Uczeń:				
28–29. Przemiany społeczno-kulturowe po II wojnie światowej	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie pojęcia: <i>globalizacja, migracja, eksplozja demograficzna</i>, – podaje nazwy i główne założenia omawianych na lekcji nurtów społecznych, które rozwinęły się w XX w., 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje najważniejsze przemiany kulturowe i społeczne, które nastąpiły po II wojnie światowej, – wymienia i opisuje najważniejsze nurty społeczne powstałe w XX w. oraz grupy dążące do zmian obyczajowych i prawnych na świecie, – wie, kim był Martin Luther King, – wymienia najważniejsze osiągnięcia techniczne drugiej połowy XX w., 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia genezę nowych zjawisk społecznych zaistniałych po wojnie, – charakteryzuje przemiany obyczajowe i kulturowe związane ze wzrostem tolerancji, globalizacją i rozwojem popkultury, – prezentuje poglądy wspomnianych grup i określa metody, którymi posługiwały się dla osiągnięcia swoich celów, – opisuje sytuację społeczności wyznaniowych, 	<ul style="list-style-type: none"> – określa zmiany świadomości społecznej i ewolucję prawa, które dokonały się w wyniku zaistnienia nowych okoliczności społecznych, politycznych i gospodarczych, – pokazuje związek pomiędzy rozwojem techniki, przemysłu i komunikacji a zmianami społecznymi na świecie, – podejmuje dyskusję na temat ewolucji społeczeństwa obywatelskiego, laickiego i globalnego we współczesnym świecie, 	<ul style="list-style-type: none"> – analizuje przykłady globalizacji, migracji i eksplozji demograficznej, – prezentuje przykłady kultury masowej i działalność osób związanych z popularnymi w XX w. ruchami społecznymi,
Dział 4. Polska w latach 1945–1956					
32. Inny kraj	<ul style="list-style-type: none"> – zna najważniejsze wydarzenia związane z przejęciem władzy przez komunistów w Polsce, – wskazuje granice powojennej Polski na mapie, – wie, kim był Stanisław Mikołajczyk, 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia okoliczności utworzenia Tymczasowego Rządu Jedności Narodowej, – rozumie, na czym polegała zależność TRJN od komunistów i ZSRS, – zna okoliczności procesu szesnastu, – opisuje odbudowę kraju na wybranych przykładach, – wie, czym był pogrom kielecki, 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie, jaki wpływ miały decyzje podjęte przez Wielką Trójkę w Jałcie i Poczdamie na kształt terytorialny państwa polskiego, – analizuje mapę pod kątem zmian terytorium państwa polskiego po II wojnie światowej, – opisuje przesiedlenia na ziemiach polskich, – wyjaśnia termin <i>akcja Wisła</i>, – przedstawia okoliczności i przebieg procesu szesnastu, 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia sytuację polskiego rządu na uchodźstwie, polskich dowódców oskarżonych w procesie szesnastu i Stanisława Mikołajczyka jako polityka niezależnego od władz komunistycznych, – określa zmiany w strukturze demograficznej ludności Polski powojennej i zna ich przyczyny, – przedstawia stosunki narodowościowe po II wojnie światowej, 	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia postawy polityków Wielkiej Trójki wobec sprawy polskiej oraz konsekwencje ich decyzji, – przedstawia sytuację ludności cywilnej, dotkniętej zniszczeniami wojennymi czy przesiedleniem na przykładach losów konkretnych osób,
33. Przegrana walka	<ul style="list-style-type: none"> – zna działania podjęte przez komunistów w celu przejęcia władzy w Polsce, – wie, kim byli żołnierze niezłomni / wyklęci, – wymienia instytucje związane z aparatem terroru komunistycznego, 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, że komuniści zdobyli władzę w Polsce nielegalnymi metodami, – wymienia cele Polskiego Stronnictwa Ludowego i żołnierzy podziemia niepodległościowego, – rozumie sytuację żołnierzy polskiego podziemia niepodległościowego po 1944 r., 	<ul style="list-style-type: none"> – zna treść pytań referendum 1947 r., – omawia fałszerstwo wyborcze, – charakteryzuje postawy Polaków wobec nowych władz ze szczególnym uwzględnieniem oporu zbrojnego żołnierzy niezłomnych / wyklętych, 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje okoliczności zorganizowania referendum ludowego oraz grę propagandową prowadzoną przez komunistów i opozycję, – wymienia przedstawicieli podziemia niepodległościowego, 	<ul style="list-style-type: none"> – prezentuje sylwetki wybranych żołnierzy niezłomnych / wyklętych, – zna miejsca pamięci związane z bohaterstwem i prześladowaniami żołnierzy wyklętych,

34. Stalinowska Polska	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia zjawiska charakterystyczne dla ustroju komunistycznego w PRL, – zna nazwę Polska Rzeczpospolita Ludowa, – podaje cechy socrealizmu, – wie, kim byli Bolesław Bierut i prymas Stefan Wyszyński, 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia przemiany ustrojowe, gospodarczo-społeczne i kulturowe w okresie stalinizmu, – omawia proces tworzenia struktur ustrojowych państwa: powstanie PZPR, władzy wykonawczej w państwie i wprowadzenie konstytucji stalinowskiej, – opisuje system terroru stalinowskiego w Polsce i wiąże go z osobą Bolesława Bieruta, 	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia skutki terroru stalinowskiego w Polsce, – charakteryzuje działania władz zmierzające do upaństwowienia gospodarki, – przedstawia biografie Bolesława Bieruta i prymasa Stefana Wyszyńskiego, – charakteryzuje relacje państwo-Kościół w okresie stalinizmu, – wie, z jakich przesłanek wynikała postawa władz, a z jakich – Kościoła, 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia zjawiska charakterystyczne dla ustroju komunistycznego w PRL (propagandę, indoktrynację, kult jednostki) na wybranych przykładach, – określa charakter relacji gospodarczych między Polską a ZSRS, – analizuje zagadnienie struktury społeczeństwa polskiego w okresie PRL, 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia przykłady sztuki socrealistycznej, – interpretuje tekst memoriału Episkopatu Polski <i>Non possumus</i> z 1953 r. w związku z polityką państwa wobec Kościoła katolickiego,
35. Od Czerwca do Października	<ul style="list-style-type: none"> – wie, jakie zmiany polityczne zaszły w Polsce w 1956 r., – zna przebieg wydarzeń poznańskiego Czerwca, 	<ul style="list-style-type: none"> – zna oczekiwania społeczne wobec władz w latach 50. XX w., – relacjonuje przebieg wydarzeń poznańskiego Czerwca, – omawia okoliczności przejęcia władzy przez Władysława Gomułkę, 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia przyczyny i skutki poznańskiego Czerwca 1956 r. oraz wydarzeń październikowych 1956 r., – przedstawia sytuację gospodarczą i społeczno-kulturalną w latach 50. XX w., 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje zmianę nastrojów społecznych i postaw wobec władzy w 1956 r., – ocenia znaczenie polskiego Października dla społeczeństwa polskiego i PZPR, 	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia znaczenie i rangę wydarzeń 1956 r. dla poszczególnych grup społecznych,

Dział 5. Polska w latach 1956–1989

38. Pod rządami Gomułki	<ul style="list-style-type: none"> – podaje formy uzależnienia Polski od ZSRS, – zna przykłady inicjatyw Kościoła katolickiego i grup inteligencji polskiej, zmierzające do zachowania tożsamości narodowej i egzekwowania praw człowieka i obywatela w PRL, 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje sytuację społeczno-polityczną w PRL w czasach rządów Gomułki, – przedstawia system władzy w Polsce pod koniec lat 50. i w latach 60. XX w., – opisuje formy uzależnienia Polski od ZSRS, – zna realia życia społecznego i kulturalnego w PRL w czasach gomułkowskich, 	<ul style="list-style-type: none"> – wnioskuje na podstawie wydarzeń o sytuacji i relacjach społeczno-politycznych w Polsce pod koniec lat 50. i w latach 60. XX w., – wyjaśnia znaczenie Kościoła katolickiego dla stosunków politycznych i społecznych w kraju, 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia wydarzenia o kluczowym znaczeniu dla relacji państwo-Kościół, – omawia działalność rządu RP na uchodźstwie po II wojnie światowej, – opisuje inicjatywy polskiej inteligencji w omawianym okresie (Znak, Klub Krzywego Koła, Radio Wolna Europa), – analizuje tekst <i>Listu 34</i>, 	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia inicjatywy i działania inteligencji polskiej (Znak, <i>List 34</i>, Klub Krzywego Koła, Radio Wolna Europa), – ocenia wpływ instytucji zagranicznych (np. Instytutu Literackiego, Rozgłośni Polskiej Radia Wolna Europa) na rozwój kultury polskiej,
39. Protesty marcowe i Grudzień 1970	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia ważniejsze wydarzenia protestów studenckich w 1968 r. i strajków robotniczych w 1970 r., – wie, kim byli Adam Michnik i Jacek Kuroń, Leszek Kołakowski i Karol Modzelewski, 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia przyczyny, przebieg i konsekwencje protestów studenckich w 1968 r., – wymienia przyczyny strajków na Wybrzeżu w 1970 r., – relacjonuje wydarzenia Grudnia 1970, – wymienia motywy kampanii antysemitkiej w 2. poł. lat 60. XX w., 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia stanowisko rewizjonistów wobec polityki partii, – ocenia reakcję władz na protesty robotnicze, – porównuje cele i konsekwencje wystąpień robotniczych w 1970 r. ze studenckimi w 1968 r., – przedstawia biografie Adama Michnika i Jacka Kuronia, 	<ul style="list-style-type: none"> – określa stosunek innych środowisk społecznych do protestów studenckich, – przedstawia znaczenie Marca 1968 i Grudnia 1970 dla młodego pokolenia Polaków, – dostrzega związek między antysemitką akcją władz a wydarzeniami marcowymi, 	<ul style="list-style-type: none"> – zna działania artystów oraz inteligencji, które były reakcją na wydarzenia Marca 1968,

Temat w podręczniku	Wymagania na ocenę				
	dopuszczającą	dostateczną	dobrą	bardzo dobrą	celującą
	Uczeń:				
40. Dekada Gierka	<ul style="list-style-type: none"> – wie, kim był Edward Gierek, – zna konsekwencje polityki gospodarczej PZPR, – podaje nazwy najważniejszych organizacji opozycyjnych, działających w latach 70. XX w., – zna postać Jana Pawła II, – zna datę wyboru Karola Wojtyły na papieża, 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia przykłady wielkich inwestycji w czasach gierkowskich, – przedstawia przyczyny i konsekwencje protestów robotniczych w 1976 r., – opisuje narodziny i działania opozycji politycznej w latach 1976–1980 (działalność: KOR, ROPCio, Konfederacji Polski Niepodległej, Ruchu Młodej Polski, inicjatywy <i>List 59</i>, publikacje podziemnych wydawnictw, działania pierwszych Wolnych Związków Zawodowych), – relacjonuje wydarzenia związane z pierwszą pielgrzymką papieża Polaka do kraju, 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje realia życia społecznego w czasach gierkowskich, – opisuje system władzy w PRL w latach 70. XX w., – charakteryzuje program reform gospodarczych Edwarda Gierka, – opisuje przyczyny i skutki kryzysu gospodarczego w latach 70. XX w., – wymienia formy oporu społecznego w tym okresie, – przedstawia rolę Jana Pawła II i ocenia jego wpływ na przemiany społeczne i polityczne w Polsce, 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia postulaty, cele i działania opozycji antykomunistycznej pod koniec lat 70. XX w., – podaje imiona i nazwiska liderów najważniejszych organizacji opozycyjnych oraz ich działania na rzecz rozwoju kultury i obrony praw człowieka i obywatela, – przedstawia sylwetkę Jana Pawła II jako duchowego przywódcy, pedagoga i orędownika poszanowania praw człowieka, – operuje terminami <i>nowomowa</i> i <i>propaganda sukcesu</i>, 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje zjawisko propagandy komunistycznej, posługując się przykładami z omawianego okresu historii Polski, – omawia okoliczności wyboru Karola Wojtyły na papieża,
41. Sierpień 1980 i Solidarność	<ul style="list-style-type: none"> – wie, czym był ruch społeczny Solidarność, – zna postacie Lecha Wałęsy i Anny Walentynowicz, – zna datę podpisania porozumień sierpniowych, 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia przyczyny niezadowolenia społecznego na przełomie lat 70. i 80. XX w., – przedstawia postacie Lecha Wałęsy i Anny Walentynowicz w związku ze strajkami w Stoczni Gdańskiej, – zna najważniejsze postulaty robotników i treść porozumień sierpniowych, – wymienia działaczy Solidarności, 	<ul style="list-style-type: none"> – wiąże fakt powszechności strajków sierpniowych z liberalizacją życia publicznego w kraju w latach 1980–1981, – relacjonuje wydarzenia związane z podpisaniem porozumień sierpniowych, – przedstawia cele NSZZ „Solidarność”, – rozumie termin <i>karnawał Solidarności</i>, 	<ul style="list-style-type: none"> – prezentuje sylwetki najważniejszych działaczy Solidarności oraz ich wkład w rozwój ruchu, – dostrzega zmianę postaw społecznych i obywatelskich wobec władz w okresie tzw. karnawału Solidarności, – zna fakty związane z zamachem na Jana Pawła II w 1981 r., 	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia znaczenie porozumień sierpniowych i legalizacji Solidarności dla rozwoju społeczeństwa obywatelskiego w Polsce, – przedstawia przykłady działalności twórczej i społecznej okresu karnawału Solidarności,
42. Stan wojenny	<ul style="list-style-type: none"> – zna datę 13 grudnia 1981 r., – wie, kim był gen. Wojciech Jaruzelski, – rozumie, czym był stan wojenny w kontekście wydarzeń grudnia 1981 r., – podaje formy represji, jakie zastosowała komunistyczna władza, – zna postać księdza Jerzego Popiełuszki, 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia przyczyny, przebieg i konsekwencje wprowadzenia stanu wojennego, – wymienia działania władz mające na celu zastraszenie społeczeństwa, – podaje przykłady oporu społecznego w czasie stanu wojennego, 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia postawy Polaków wobec stanu wojennego, – charakteryzuje fenomen oporu społecznego, – ocenia postawy społeczeństwa polskiego w związku z wydarzeniami stanu wojennego, – przedstawia biogram gen. Wojciecha Jaruzelskiego, 	<ul style="list-style-type: none"> – podaje konkretne przykłady oporu społecznego i formy realizowania celów opozycji antykomunistycznej, a także przejawy wzajemnej pomocy ludzi zaangażowanych w działalność opozycyjną, – omawia okoliczności przyznania Lechowi Wałęsie Pokojowej Nagrody Nobla, 	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia znacznie oporu społecznego i działalności opozycji antykomunistycznej dla podtrzymania solidarności społecznej, – docenia rolę ludzi Kościoła dla podtrzymania inicjatyw społecznych w okresie stanu wojennego, – przedstawia działalność księdza Jerzego Popiełuszki,

		<ul style="list-style-type: none"> – opisuje inicjatywy Kościoła katolickiego w latach 80. XX w. (wizyty Jana Pawła II w ojczyźnie, działalność księdza Jerzego Popiełuszki i innych duchownych, charytatywna działalność Kościoła), 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie Kościoła katolickiego dla podtrzymania ducha oporu wobec władzy komunistycznej, 		
43. Kultura w czasach PRL	<ul style="list-style-type: none"> – podaje przykłady twórczości artystycznej i literackiej okresu komunizmu w Polsce, – zna realia PRL, w których żyli twórcy, oparte na cenzurze i propagandzie, 	<ul style="list-style-type: none"> – podaje przykłady twórczości literackiej okresu PRL, – zna imiona i nazwiska wybitnych pisarzy, artystów plastyków i kompozytorów, – wie, jaki wpływ na możliwość swobodnej wypowiedzi artystycznej miała cenzura, – omawia zjawisko kultury popularnej, dostępnej dla większości społeczeństwa polskiego w dobie PRL, 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia tematy podejmowane przez twórców w okresie PRL, – opisuje najważniejsze nurty sztuki (polską szkołę plakatu), kina (polską szkołę filmową, kino moralnego niepokoju) i muzyki (jazz, muzykę filmową i muzykę klasyczną), których przedstawiciele odnieśli sukces w kraju i za granicą, – wymienia przedstawicieli kultury popularnej w PRL, 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia sukcesy polskich twórców, którzy żyli w okresie PRL (np.: otrzymanie Literackiej Nagrody Nobla przez Czesława Miłosza), – opisuje nowe formy wypowiedzi artystycznej (poezja Nowej Fali, happeningi, teatr eksperymentalny), – dostrzega znaczenie organizacji oraz instytucji zagranicznych dla rozwoju niezależnej kultury polskiej, 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia sylwetki wybitnych Polaków omawianego okresu, – omawia ich twórczość, – opisuje osiągnięcia sportowe w czasach PRL,
Dział 6. Droga do wolności					
46. Rozpad Związku Sowieckiego	<ul style="list-style-type: none"> – zna terminy <i>glasnost</i> i <i>perestrojka</i>, – wskazuje przemiany ustrojowe w ZSRS, – wie, kim był Michaił Gorbaczow, 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia przyczyny kryzysu gospodarczego i politycznego w ZSRS, – wie, jaką rolę we współczesnej historii Europy i świata odegrał Michaił Gorbaczow, – wyjaśnia terminy <i>glasnost</i> i <i>perestrojka</i>, – lokalizuje w czasie i w przestrzeni wydarzenia związane z upadkiem państwa sowieckiego na przełomie lat 80. i 90. XX w., – wymienia następstwa tego procesu, 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia proces rozpadu Związku Sowieckiego i wiąże koniec zimnej wojny z tym wydarzeniem, – ocenia znaczenie porozumienia pomiędzy Michaiłem Gorbaczowem i Ronaldem Reaganem w sprawie ograniczenia zbrojeń, – wyjaśnia znaczenie przemian demokratycznych w Związku Sowieckim dla przyszłości narodów zamieszkujących ZSRS, – omawia na podstawie mapy konflikty zbrojne w byłym ZSRS, 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje zmianę polityki wewnętrznej i zagranicznej wprowadzoną przez Gorbaczowa, – dostrzega związek pomiędzy wydarzeniami w polityce międzynarodowej (ociepleniem relacji z Zachodem, zakończeniem wojny w Afganistanie) a odejściem przez władze ZSRS od doktryny Breżniewa, – określa rolę poszczególnych postaci w przemianach przełomu lat 80. i 90. XX w. (Ronalda Reagana, Michaiła Gorbaczowa, Borysa Jelcyna), 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje sytuację polityczną, społeczną i gospodarczą państw postkomunistycznych, które przestały być republikami sowieckimi,
47. Jesień Narodów	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie termin <i>Jesień Narodów</i>, – umieszcza w czasie i w przestrzeni wydarzenia: Okrągły Stół, upadek muru berlińskiego, trójkątny stół, aksamitna rewolucja, 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia genezę przemian ustrojowych w krajach bloku wschodniego, – opisuje wydarzenia w Polsce i na Węgrzech w omawianym okresie, 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia przemiany społeczno-polityczne w Europie Środkowo-Wschodniej w latach 1989–1991, – charakteryzuje najważniejsze z nich, 	<ul style="list-style-type: none"> – odnajduje podobieństwa sytuacji politycznej pomiędzy krajami postkomunistycznymi, – ocenia konsekwencje przemian politycznych w bloku wschodnim, – dzieli je na pozytywne i negatywne, 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje problemy, z jakimi musiały się zmierzyć poszczególne państwa postkomunistyczne po 1989 r., – odnajduje analogie między nimi,

Temat w podręczniku	Wymagania na ocenę				
	dopuszczającą	dostateczną	dobrą	bardzo dobrą	celującą
	Uczeń:				
	<ul style="list-style-type: none"> – zna najważniejsze wydarzenia rewolucji w Rumunii oraz wojny w byłej Jugosławii, 	<ul style="list-style-type: none"> – dostrzega związek pomiędzy przemianami w Polsce a dekomunizacją Europy Środkowo-Wschodniej, – przedstawia okoliczności zburzenia muru berlińskiego i zjednoczenia Niemiec, – wyjaśnia pojęcie <i>aksamitna rewolucja</i>, – przedstawia konsekwencje przemian ustrojowych w krajach bloku wschodniego, – omawia najważniejsze wydarzenia rewolucji w Rumunii oraz wojny w byłej Jugosławii, 	<ul style="list-style-type: none"> – dokonuje analizy mapy pod kątem zmian terytorialnych i politycznych na omawianym obszarze w okresie Jesieni Narodów, 	<ul style="list-style-type: none"> – zna imiona i nazwiska komunistycznych przywódców politycznych, takich jak János Kádár i Nicolae Ceaușescu, – przedstawia rolę w przemianach politycznych takich postaci, jak Helmut Kohl i Václav Havel, 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia biogramy postaci związanych z wydarzeniami Jesieni Narodów,
48. Okrągły Stół	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia główne postanowienia Okrągłego Stołu, – zna wydarzenia zmierzające do demokratyzacji życia politycznego w Polsce, – podaje główne zmiany ustrojowe, jakie zaszły w Polsce w latach 1989–1990, – zna datę 4 czerwca 1989 r., – wie, że Tadeusz Mazowiecki był pierwszym niekomunistycznym premierem Polski po II wojnie światowej, 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia postanowienia i skutki obrad Okrągłego Stołu, – przedstawia ważniejszych uczestników rozmów, – zna rezultat wyborów z 4 czerwca 1989 r., – opisuje kluczowe przemiany ustrojowe w latach 1989–1990 (przywrócenie dwuizbowego parlamentu i urzędu prezydenta, zmianę nazwy państwa oraz wyglądu godła państwowego), 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje sytuację społeczno-polityczną Polski w przededniu obrad Okrągłego Stołu, – wyjaśnia motywy przystąpienia stron do rozmów przy Okrągłym Stole, – dostrzega związek pomiędzy porozumieniami Okrągłego Stołu a demokratyzacją sceny politycznej i przemianami ustrojowymi, jakie nastąpiły na przełomie lat 80. i 90. XX w., 	<ul style="list-style-type: none"> – analizuje dane statystyczne i teksty źródłowe pod kątem oceny porozumień Okrągłego Stołu przez ich uczestników oraz społeczeństwo, – ocenia konsekwencje porozumień Okrągłego Stołu, 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje postawy strony rządzącej, opozycji oraz społeczeństwa wobec przemian, jakie zachodziły na przełomie lat 80. i 90. XX w.,
49–50. Trzecia niepodległość	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie zagadnienia prywatyzacji oraz demokratyzacji, – podaje najważniejsze wydarzenia lat 90. XX w. w Polsce, – zna imiona i nazwiska kluczowych polityków, – zna datę uchwalenia Konstytucji RP, – wymienia prezydentów RP pełniących urząd po 1990 r., 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje kluczowe przemiany ustrojowe i gospodarcze w latach 1989–1997, – omawia założenia i konsekwencje planu Balcerowicza, – przedstawia cele i działania kolejnych koalicji rządzących, – wymienia trudności, z jakimi borykało się społeczeństwo w okresie transformacji ustrojowej i gospodarczej, – przedstawia założenia Konstytucji RP z 1997 r., 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje przemiany społeczno-polityczne i gospodarcze lat 90. XX w., – wymienia ważniejsze partie na polskiej scenie politycznej i podaje imiona i nazwiska ich przedstawicieli, – omawia reformy kolejnych gabinetów rządzących, 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje proces kształtowania się nowych elit władzy, – interpretuje zapisy konstytucji pod kątem wolności i praw obywatelskich, – ocenia znaczenie zorganizowania pierwszych wolnych wyborów prezydenckich i wyborów parlamentarnych dla przemian demokratycznych w kraju, 	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia sytuację ekonomiczną ludności w okresie transformacji gospodarczej, – dostrzega zmiany, jakie zachodziły w sposobie prowadzenia polityki i strukturach demokracji, – analizuje korzyści i zagrożenia związane z członkostwem w UE, – ocenia zmiany, jakie nastąpiły w Polsce w okresie transformacji ustrojowej,

51. Między Wschodem a Zachodem	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia główne kierunki polskiej polityki zagranicznej, – zna datę przystąpienia Polski do NATO i UE. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia przyczyny i znaczenie przystąpienia Polski do NATO w 1999 r. oraz do Unii Europejskiej w 2004 r., – przedstawia oraz sytuje w czasie i w przestrzeni proces rozpadu Układu Warszawskiego, – obrazuje sytuację Polski w związku z polityką międzynarodową w tym czasie. 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia proces przystąpienia Polski do NATO i UE, – opisuje relacje pomiędzy Polską i Niemcami, uwzględniając wspólne rozwiązania problemów oraz rozwój współpracy, – rozpoznaje sprzeczności interesów Rosji i Polski oraz opisuje wynikające z tego działania obydwu stron, – omawia relacje z Ukrainą i Litwą, – wymienia nazwy organizacji, których Polska stała się członkiem po 1989 r. (np. Rada Europy). 	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia znaczenie przystąpienia Polski do struktur NATO i UE, – przedstawia korzyści i trudności z tym związane, – dostrzega znaczenie utrzymania dobrosąsiedzkich relacji dla międzynarodowego pokoju. 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje polską politykę zagraniczną prowadzoną w regionie Europy Środkowo-Wschodniej, – określa miejsce Polski we współczesnej polityce międzynarodowej.
--------------------------------	---	---	--	--	--

Dla ucznia posiadającego opinię Poradni Pedagogiczno-Psychologicznej dostosowanie wymagań edukacyjnych nie obejmuje ograniczenia treści, ale sposobów ich nauczania/przekazywania oraz weryfikowania ich opanowania. Nauczyciel uwzględni formy i metody pracy z uczniem, które umożliwiają mu opanowanie szczegółowych treści danego przedmiotu na poszczególne oceny - zgodnie z zaleceniami PPP.

Dla ucznia posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego nauczyciele indywidualizują i dostosowują wymagania edukacyjnych do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych - na podstawie orzeczenia oraz ustaleń zawartych w indywidualnym programie edukacyjno-terapeutycznym.